USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. A.,** zastoupený JUDr. Monikou Čírtkovou, advokátkou se sídlem Politických vězňů 44, Kolín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2018, č. j. OAM-69/ZA-ZA11-P15-2018, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2018, č. j. 45 Az 13/2018 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Monice Čírtkové **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **6800 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, který přicestoval na území České republiky přes Litvu, Lotyšsko a Polsko, podal dne 21. 1. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žádost odůvodnil tím, že na provoz své farmy v Uzbekistánu si půjčil peníze od banky a dalších věřitelů. Dluh však nemůže splácet, přestože prodal svůj hmotný majetek včetně rodinného domu. Je mu vyhrožováno zabitím, pokud peníze nevrátí.

[2] Žalovaný dne 1. 8. 2018 rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“ a „napadené rozhodnutí“). Napadené rozhodnutí žalobce převzal dne 27. 8. 2018.

[3] Žalobce dne 7. 9. 2018 podal k poštovní přepravě žalobu proti napadenému rozhodnutí, v níž zároveň požádal o ustanovení zástupce pro to, aby mohl svou žalobu doplnit. Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) vyzval žalobce, aby ve lhůtě 10 dnů zaslal potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Jelikož nereagoval,

krajský soud usnesením ze dne 3. 10. 2018, č. j. 45 Az 13/2018 - 18, zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce a vyzval ho, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení napadeného rozhodnutí odstranil vady žaloby. V bodě 11 tohoto usnesení dále uvedl, že „*aniž by mínil* [...] *spočítat konec lhůty pro podání žaloby* [...] *převzal žalobce napadené rozhodnutí dne 27. 8. 2018 a dnem 10. 9. 2018 došlo ke stavení lhůty pro podání žaloby*." Podle krajského soudu „*doposud uplynulo ze lhůty pro podání žaloby 13 dnů*" a dále „*vadu žaloby spočívající v absenci žalobního bodu lze odstranit ve lhůtě 2 dnů*". Usnesení č. j. 45 Az 13/2018 - 18 bylo žalobci doručeno dne 8. 10. 2018.

[4] Dne 16. 10. 2018 krajský soud svým shora označeným usnesením (dále jen „napadené usnesení") odmítl žalobu podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.") pro neodstranění vad žaloby, jelikož žalobce na výzvu soudu ve lhůtě do 10. 10. 2018 nedoplnil své obecně formulované žalobní námitky, které nelze považovat za žalobní body. Tvrzení nejsou individualizována a spojena s popisem skutkového děje.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel") brojí proti napadenému usnesení kasační stížností, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy namítá nezákonnost odmítnutí jeho žaloby. Uvádí, že z obsahu žaloby bylo zřejmé, čeho se stěžovatel domáhá. Bylo evidentní, že brojí proti podstatě rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, které považuje za nezákonné a nepřezkoumatelné. Nezákonné podle něj bylo, že krajský soud neustanovil stěžovateli zástupce a neuvedl pro to žádné důvody. Krajský soud se měl podle stěžovatele vyvarovat formalismu, ustanovit zástupce a vyzvat jej k doplnění žalobních bodů. Stěžovatel se domnívá, že postupem krajského soudu bylo zasaženo do jeho práva na spravedlivý proces.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření shledává kasační stížnost nepřijatelnou, jelikož nepřesahuje zájmy stěžovatele. Důvodnost kasační stížnosti zpochybňuje, neboť stěžovatel neuvedl relevantní okolnosti pro ustanovení zástupce. Nejedná se o odmítnutí soudní ochrany. Žalovaný se s napadeným usnesením ztotožňuje a považuje jej za zákonné a řádně odůvodněné.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

pokračování

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[10] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti tvrdil v zásadě pouze velmi okrajově, že bylo zasaženo do jeho práva na spravedlivý proces v důsledku postupu krajského soudu. Toto pochybení spatřuje v nesprávném posouzení jeho žádosti o ustanovení zástupce a nesprávném posouzení absence žalobních bodů a odmítnutí žaloby.

[11] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že jak plyne z jeho setrvalé judikatury (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70), řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu. Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 – 42) a tvrdil i důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jeho žádosti o ustanovení zástupce mělo být vyhověno, jelikož nedisponuje vzděláním pro formulaci žalobních bodů a nemluví česky. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že „*povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje.*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS). Krajský soud tak v souladu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu zamítne žádost stěžovatele o ustanovení zástupce, jestliže nedoloží své osobní, majetkové a výdělkové poměry a neprokáže, že podle § 36 odst. 3 s. ř. s. splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, což je jednou z podmínek i pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. (resp. odst. 9 s účinností do 23. 4. 2019).

[13] Krajský soud taktéž podle judikatury Nejvyššího správního soudu správně posoudil, že žaloba postrádá formulaci žalobních bodů, neboť *„líčení skutkových okolností v žalobě nemůže být proti rozhodnutí správního orgánu toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých" nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.*" (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS).

[14] Stejně tak se krajský soud neodklonil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že správní soud přihlíží k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], jestliže nepřezkoumatelnost brání věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti žalobních námitek. Tato vadnost a nemožnost podrobit rozhodnutí zkoumání musí být zjevná buď ze správního spisu (či z jeho absence), nebo z rozhodnutí samého, pokud bude postrádat srozumitelnost či důvody v takové míře, že to vylučuje zkoumání důvodnosti žaloby, anebo ji soud sezná na základě jiných rozhodných skutečností, jež se dostanou do jeho sféry. Nesměřují-li žalobní námitky proti takovým objektivně existujícím vadám, může soud rozhodnutí správního orgánu zrušit, pouze pokud vady brání přezkumu v mezích žalobních bodů, jinak by dispoziční zásada ztrácela smysl. Zrušení rozhodnutí bez ohledu na žalobní námitky je ve všech těchto případech pouhým důsledkem toho, že vady jsou takového charakteru, že vylučují jiný postup a rozhodnutí soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS). Jestliže se krajský soud zabývá otázkou, zda žaloba splňuje zvláštní náležitosti vyžadované pro její procesní přípustnost, tedy zda obsahuje řádně formulované žalobní body, nezabývá se její důvodností, a nenáleží mu proto ani posuzovat, zda napadené rozhodnutí netrpí nepřezkoumatelností, která by bránila přezkumu v mezích žalobních bodů.

[15] Postup krajského soudu, který v prvé řadě rozhodne o návrhu na ustanovení zástupce a současně vyzve k doplnění žalobních bodů ve lhůtě zbývající pro podání žaloby, je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2012, č. j. 4 Ads 149/2011 – 79, či rozsudek ze dne 15. 2. 2007, č. j. 4 Azs 454/2005 – 73). Až v návaznosti na to, že žalobce náležitosti žaloby řádně nedoplní, krajský soud žalobu odmítne (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 – 31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS).

[16] Nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud v napadeném usnesení, ale i v usnesení č. j. 45 Az 13/2018 - 18, nesprávně určil délku zbývající části lhůty pro doplnění žalobních bodů. Patnáctidenní lhůta k podání žaloby měla uplynout dne 11. 9. 2018. Krajský soud opakovaně uvedl, že žaloba byla podána dne

pokračování
10. 9. 2018 a že s ohledem na to k doplnění žalobních bodů zbývaly 2 dny. Lhůta pro podání žaloby je však lhůtou procesní a pro její podání je určující den, kdy byla prostřednictvím držitele poštovní licence soudu zaslána, nikoliv kdy byla krajskému soudu doručena. Okamžik, kdy návrh soudu došel, je určující pouze pro zahájení řízení (§ 32 s. ř. s.). Ten je však nutné odlišit od okamžiku podání návrhu, který je rozhodující pro posouzení běhu lhůt (§ 40 odst. 4 s. ř. s. a § 72 odst. 1 s. ř. s.). Tímto dnem je podán i návrh na ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. s žalobou spojený, v jehož důsledku se staví běh lhůty pro podání žaloby, resp. doplnění žalobních bodů. Ze spisu krajského soudu vyplývá, že žaloba byla držiteli poštovní licence k doručení předána již dne 7. 9. 2018. Zbývající část lhůty pro podání žaloby, resp. pro doplnění žalobních bodů proto činila 5 dnů. Usnesení č. j. 45 Az 13/2018 - 18 o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce a s výzvou k doplnění žaloby nabylo právní moci v pondělí 8. 10. 2018. Poslední den lhůty tak připadl na sobotu 13. 10. 2018. Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den, tj. pondělí 15. 10. 2018 (§ 40 odst. 3 s. ř. s.). Jelikož krajský soud o odmítnutí žaloby rozhodl dne 16. 10. 2018, zbývající část lhůty byla zachována. Ačkoliv tedy krajský soud pochybil při stanovení délky zbývající části lhůty pro doplnění žalobních bodů, nejedná se v tomto případě o hrubé pochybení při výkladu procesního práva tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Toto pochybení proto nedosahuje takové intenzity, aby způsobila přijatelnost kasační stížnosti stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[19] Stěžovateli byla usnesením ze dne 22. 11. 2018, č. j. 2 Azs 353/2018 – 22, zástupkyní ustanovena JUDr. Monika Čírtková, advokátka. V takovém případě platí její odměnu včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovené zástupkyni stěžovatele v řízení o kasační stížnosti odměna za dva úkony právní služby. Těmi byly první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání ve věci samé – kasační stížnost [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu], za něž přísluší částka 6200 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6800 Kč. Ustanovená zástupkyně není plátcem daně z přidané hodnoty. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení na účet, který uvedla ve svém podání.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu